

STATISTIČNI PREGLED DELA UNIVERZNIH KNJIŽNIC V LETU 1975

V statistično preglednico za leto 1975 je zajetih vsega 57 knjižnic; od tega je 48 knjižnic Univerze v Ljubljani, 7 knjižnic Univerze v Mariboru, knjižnica SAZU in Slovanska knjižnica pa sta dodani, ker s svojim gradivom pomembno dopolnjujeta gradivo univerznih knjižnic. Zaradi organizacijskih sprememb na univerzah so knjižnice nekoliko drugače razporejene kot v preglednici za leto 1974, vendar je primerjava s tem letom še vedno mogoča. V tem pregledu je primerjava sicer preveč splošna, da bi mogla prikazati uspehe in težave vsake posamezne knjižnice, lahko pa nam pokaže smer razvoja univerznega knjižničarstva na obeh univerzah.

Temeljna knjižna zaloga še naprej enakomerno narašča. Res je nakup v zadnjih letih precej omejen, res pa je tudi, da v univerznih knjižnicah sploh ni omembe vrednega odpisa dotrajanega ali zastaranega gradiva. Knjižnice ljubljanske univerze so knjižno zalogo povečale za 4,3 odstotka, knjižnice mariborske univerze pa za 10,2 odstotka.

Prirast knjižnega gradiva je bil v ljubljanskih knjižnicah še manjši kot prejšnje leto in sicer se je zmanjšal za 9.760 enot ali za 9,85 odst. glede na leto 1974. Nobenega dvoma ni, da je stalno upadanje števila novo nabavljenih knjig posledica neskladja med rastjo finančnih sredstev za nabavo gradiva in rastjo cen tega gradiva. Sredstva za nakup knjižnega gradiva so se v ljubljanskih univerznih knjižnicah povečala za 2,904.757 din ali za 28,9 odst.

V mariborskih univerznih knjižnicah je situacija nekoliko drugačna. Te so povečale nabavo gradiva za 7.407 zvezkov ali za 25,9 odst., čeprav so bila sredstva za nakup knjižnega gradiva povečana le za 360.400 din ali za 29,9 odst. Verjetno je, da so mariborske knjižnice nakupile več domačega gradiva za študij, ki ni drago. Povprečna cena nabavljene knjige (tu računamo s celotno nabavo, ne le z nakupom) je v Ljubljani 145 din, v Mariboru pa 55,50 din.

Če primerjamo število tekočih časopisov in časnikov, se je v knjižnicah ljubljanske univerze povečalo le za 352 naslovov ali za 2,6 odst., v knjižnicah mariborske univerze pa se je to število skoraj podvojilo. V letu 1975 so imele mariborske knjižnice naročenih 3.295 naslovov, kar je za 1.476 naslovov ali za 82 odst. več kot v letu 1974.

V nasprotju z letom 1974, ko so univerzne knjižnice dobile precej novih delavcev, je porast števila delavcev v letu 1975 bolj skro-

men. V ljubljanskih knjižnicah se je število strokovnih delavcev povečalo za 14 ali 8 odst., v mariborskih pa za 2 ali 5 odst.

Četudi upoštevamo, da v letu 1975 pogoji za delo univerznih knjižnic niso bili posebno ugodni, sami pogoji dela ne morejo povsem pojasniti majhnega napredka pri delu z uporabniki.

Obisk se je v ljubljanskih knjižnicah povečal le za 12.774 ali za 3 odst., v mariborskih pa je celo upadel za 12.541 ali za 9,9 odst. Število izposojenih enot se je v ljubljanskih knjižnicah dvignilo le za 35.037 ali za 5,7 odst., v mariborskih pa le za 4.172 ali za 3,3 odst.

Četudi upoštevamo, da gre pri teh dveh podatkih pri nekaterih manjših in slabše vodenih knjižnicah še vedno za pomanjkljivo statistiko, nas nizki porast obiska in izposoje opozarja, da bo treba v bodoče univerzne knjižnice še bolj usmerjati k uporabnikom.

Če poskušamo na kratko povzeti, kar je moč razbrati iz zbranih statističnih podatkov, podoba ni preveč razveseljiva.

V Ljubljani je zaskrbljujoče vse večje upadanje prirasta gradiva, ki nikakor ni v skladu z mnogimi lepimi besedami, ki jih prebiramo v časopisju o reorganizaciji in boljši kvaliteti univerzitetnega študija.

Knjižničarji se z vsemi močmi trudijo, da bi ohranili preskrbo s knjižnim gradivom vsaj na dosedanji ravni, premalo pa skrbe za boljše in kvalitetnejše posredovanje gradiva in informacij uporabnikom. Zlasti manjše knjižnice so še vse premalo časa odprte za študente, kar se seveda tudi odraža na majhni izposoji in obisku.

Ljubljanska univerza se za knjižnice zelo malo zanima, zato o kakšnih organizacijskih izboljšavah najbrž še zlepa ne bo mogoče govoriti.

Mariborske knjižnice imajo drugačne probleme. Mariborska univerza ima za knjižnice več posluha, zato so knjižnice tudi bolj smotrno organizirane.

Velika ovira za te knjižnice je majhna knjižna zaloga. Spričo tega, da je mariborska univerza nova in da ima vsega 286.764 knjižnih zvezkov, je letni prirast 28.017 odločno preskromen.

Prav glede na novost mariborske univerze in na razmeroma majhno število knjig in knjižnic nekoliko presenečata nizki obisk in izposoja. Izjema je univerzitetna knjižnica, ki opravi več kot polovico tega dela. O premajhni odprtosti knjižnic priča tudi zelo nizek knjižni obrat (0,45).

Univerzne knjižnice torej napredujejo, vendar le počasi. Potrebni bodo še mnogi napor, preden bomo z univerznim knjižničarstvom lahko povsem zadovoljni.

Miša Sepe

UNIVERZA V LJUBLJANI 1975

Knjižnice	Število knjižnic	Temeljna knjižna zaloga	Letni prirast	Tekoče revije	Knjižnični delavci				Število obiskov	Izposojenih knjižnih enot	Sredstva, porabljena za knjižno gradivo din
					strokovni	redno zaposl.	delno zaposl.	Stevilo			
Narodna in univerzitetna knjižnica	1	1,140.589	44.257	4.490	59	88	5	154.611	106.286	1,053.582,—	
Centralna tehniška knjižnica	1	112.198	4.515	1.817	29	38	3	45.514	90.934	2,659.918,—	
Knjižnica Filozofske fakultete	16	221.141	8.408	942	19	19	1	46.704	62.706	789.332,—	
Knjižnice FNT	8	133.559	5.566	1.529	9	9	1	19.230	30.523	1,756.239,—	
Knjižnice Pravne fakultete	4	105.658	2.292	413	10	12	8	33.556	12.644	422.583,—	
Knjižnici FAGG	2	37.131	1.199	352	5	5	—	9.465	12.209	448.399,—	
Knjižnici univerzitetnih inštitutov	2	104.037	3.073	662	6	8	2	17.719	27.521	458.817,—	
Centralna biotehniška knjižnica	1	62.454	2.540	820	6	6	—	9.379	11.726	745.792,—	
Centralna ekonomska knjižnica	1	106.733	3.248	—	13	13	—	48.119	83.798	462.822,—	
Centralna medicinska knjižnica	1	96.556	4.890	1.410	13	13	1	8.314	126.684	2,753.517,—	
Knjižnica Fakultete za elektrotehniko	1	34.132	841	305	1	1	1	4.790	9.948	328.593,—	
Knjižnica Fakultete za strojništvo	1	16.807	1.362	226	3	3	1	4.753	10.819	340.129,—	

Knjižnice	Število knjižnic	Temeljna knjižna zaloga	Letni priprast	Tekoče revije	Knjižnični delavci				Število obiskov	Izposojenih knjižnih enot	Sredstva, porabljena za knjižno gradivo din
					stro- korni	redno zaposl.	delno zaposl.	Število obiskov			
Knjižnica Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo	1	30.705	1.508	240	5	5	—	14.550	13.966	281.488,—	
Knjižnica Akademije za likovno umetnost	1	4.687	123	12	1	1	—	2.516	19.674	30.473,—	
Knjižnica Akademije za glasbo	1	9.067	398	4	1	1	—	3.803	3.362	26.000,—	
Knjižnica Akademije za gledališče	1	13.214	256	89	1	1	—	—	5.083	21.792,—	
Knjižnica Pedagoške akademije	1	36.550	2.593	193	3	3	1	6.098	5.665	254.116,—	
Knjižnica Visoke šole za telesno kulturo	1	9.321	499	117	2	2	—	4.606	5.045	35.935,—	
Knjižnica Višje šole za socialno delo	1	7.844	369	67	1	1	—	1.404	1.597	37.021,—	
Knjižnica Višje šole za zdravstvene delavce	1	ni podatkov									
Knjižnica Višje pomorske šole Piran	1	—	1.326	—	1	1	—	—	4.480	62.959,—	
Univerza v Ljubljani SKUPAJ	48	2.282.383	89.263	13.688	188	230	24	435.131	644.670	12.969.507,—	

Knjižnice	Število knjižnic	Temeljna knjižna zaloga	Letni prirast	Tekoče revije	Knjižnični delavci				Število obiskov	Izposojenih knjižnih enot	Sredstva, porabljena za knjižno gradivo din
					strokovni	redno zaposl.	delno zaposl.	zaposl.			
Knjižnica SAZU	1	226.318	12.237	—	—	—	—	2.353	16.850	748.877,—	
Slovenska knjižnica	1	74.376	1.643	189	6	7	1	7.810	24.750	103.261,—	
Univerzitetna knjižnica Maribor	1	207.447	18.854	1.274	27	37	6	69.579	80.469	602.701,—	
Knjižnica Pedagoške akademije	1	21.637	3.106	137	3	3	1	10.252	19.283	111.731,—	
Knjižnica Visoke tehniške šole	1	20.252	1.391	198	4	4	—	17.832	16.236	286.321,—	
Knjižnica Višje agronomske šole	1	7.293	438	105	1	1	—	1.281	2.347	65.331,—	
Knjižnica VEKS	1	19.920	1.926	239	4	4	1	9.127	9.426	310.013,—	
Knjižnica Višje pravne šole	1	3.544	205	38	1	1	—	—	—	—	
Knjižnica Visoke šole za organizacijo dela Kranj	1	6.671	2.097	1.304	1	1	1	5.700	2.432	185.830,—	
Univerza v Mariboru SKUPAJ	7	286.764	28.017	3.295	41	51	9	113.771	130.193	1.561.927,—	